

ROŚLINNY MATERIAŁ ROZMNOŻENIOWY PRÓCZ NASION	NORMA BRANŻOWA		BN-74
	Materiał szkółkarski Sadzonki malin		9126-09
			Zamiast BN-64/9126-09
			Grupa katalogowa 1511

1. WSTĘP

Przedmiotem normy są kwalifikowane sadzonki malin przeznaczone do zakładania plantacji.

2. WYMAGANIA, TOLERANCJE I CECHY
DYSKWALIFIKUJĄCE

2.1. Wymagania — wg tabl. 1.

Tablica 1

Cechy	Wybory	
	I	II
a) Jakość	sadzonki malin w stopniu superelity ¹⁾ , elity i oryginału powinny być: zdrowe, jednolite odmianowo, o świeżym wyglądzie, z prawidłowo rozwiniętym systemem korzeniowym	
b) Wiek	jednoroczne	
c) Pochodzenie	z odrostów korzeniowych kwalifikowanych plantacji matecznych prowadzonych bez pędów owocujących	
d) Liczba pędów, sztuk	1	1
e) Długość pędów, po przycięciu, cm, nie mniej niż	20 ÷ 30	20 ÷ 30
f) Grubość pędów, cm, nie mniej niż	7	5
g) Liczba korzeni o grubości co najmniej 2 mm w połowie ich długości, sztuk, nie mniej niż	3	2
h) Długość korzeni, cm, nie mniej niż	10	8
¹⁾ Sadzonki w stopniu superelity i elity dopuszcza się do obrotu tylko w wyborze I.		

2.2. Tolerancje. W partii ukorzenionych sadzonek malin dopuszcza się do obrotu w I wyborze — 50% sadzonek II wyboru, a w II wyborze — 50% sadzonek nie odpowiadających wymaganiom wyboru II, lecz bez cech dyskwalifikujących.

2.3. Cechy dyskwalifikujące partię sadzonek:

- a) zaschnięcie lub nadgnicie korzeni,
- b) silne uszkodzenia mechaniczne, takie jak: rozłamanie korzeni u nasady, uszkodzenia kory na szyjce korzeniowej lub korzeniach o powierzchni większej niż 2 cm², spowodowane przez gryzonie lub inne czynniki,
- c) uszkodzenia mrozowe,
- d) występowanie chorób i szkodników kwarantannowych.

3. PAKOWANIE I ZNAKOWANIE

Sadzonki malin powinny być wiązane w wiązki po 25 sztuk takim materiałem i w taki sposób, aby nie uszkodzić szyjki korzeniowej i korzeni. W wiązce powinny znajdować się sadzonki jednej odmiany i jednego wyboru. Do każdej wiązki powinna być przymocowana etykieta z trwałym napisem zawierającym co najmniej:

- a) nazwę gatunku, odmiany i wyboru,
- b) liczbę sadzonek.

Wiązki do transportu pakuje się w baloty, których masa nie powinna przekraczać 50 kg. Wiązki powinny być przekładane wilgotnym materiałem (np. mech, torf) zabezpieczającym przed wyschnięciem. Podobny materiał należy użyć do obłożenia balotu z zewnątrz, a następnie zawinąć balot w płótno, słomę lub trzcinę. Całość należy owinąć drutem lub sznurkiem. Do każdego balotu powinna być przymocowana etykieta z trwałym napisem zawierającym co najmniej:

- nazwę i adres producenta,
- nazwę gatunku, odmiany i wyboru oraz stopień kwalifikacji,

Zgłoszona przez Instytut Sadownictwa

Ustanowiona przez Ministra Rolnictwa z dnia 24 lipca 1974 r. jako norma obowiązująca w zakresie obrotu od dnia 1 lipca 1975 r.

(Dz. Norm. i Miar nr 29/1974 poz. 89)

- liczbę sadzonek,
- masę brutto.

Do partii sadzonek malin powinna być dołączona specyfikacja zawierająca co najmniej:

- nazwę i adres instytucji rozprawdzającej sadzonki,
- nazwę producenta,
- nazwę odmiany,
- liczbę sadzonek poszczególnych odmian, wyborów i stopni kwalifikacji.

4. BADANIA

4.1. Rodzaje badań

- sprawdzenie opakowania i znakowania,
- sprawdzenie wyglądu i zdrowotności,
- sprawdzenie wieku,
- sprawdzenie stopnia kwalifikacji,
- sprawdzenie liczby pędów i korzeni,
- sprawdzenie długości pędów,
- sprawdzenie grubości pędów,
- sprawdzenie długości korzeni.

Badania należy przeprowadzić na każdej sadzonce malin pobranej wg 4.2.2. Sadzonki malin z więcej niż jedną wadą należy zaliczyć do sadzonek z wadą najbardziej obniżającą ich wartość użytkową.

4.2. Pobieranie próbek

4.2.1. Wybór opakowań jednostkowych. Opakowania jednostkowe (wiązki) należy pobierać z partii po rozpakowaniu balotów. Z każdej partii sadzonek malin, w zależności od jej wielkości, należy pobrać losowo, metodą na ślepo z różnych miejsc partii liczbę wiązek wg tabl. 2.

Tablica 2

Liczba wiązek w partii	Liczba wiązek, jaką należy pobrać z partii
do 5	3
6 ÷ 15	5
16 ÷ 25	7
26 ÷ 65	8
66 ÷ 160	9
ponad 160	10

4.2.2. Pobieranie próbek do badań. Z każdej wiązki pobranej wg 4.2.1. należy pobrać losowo, metodą na ślepo po 5 sadzonek malin.

4.3. Opis badań

4.3.1. Sprawdzenie opakowania i znakowania należy wykonać przez oględziny całej partii przed rozpakowaniem balotów, a także przed pobraniem próbek pierwotnych.

4.3.2. Sprawdzenie wyglądu i zdrowotności należy wykonać przez dokładne oględziny każdej sadzonki. Stwierdzenie, że sadzonki są wolne od chorób wirusowych powinno być zawarte w orzeczeniu dopuszczenia partii sadzonek do obrotu. W celu sprawdzenia uszkodzeń mrozowych korzeni malin, należy korzenie skośnie przekroić. Jasnobrunatne lub brunatne zabarwienie pola przekroju świadczy, że korzenie są przemarznięte.

4.3.3. Sprawdzenie wieku należy wykonać przez dokładne oględziny korzeni. Korzenie jednorocznych sadzonek mają barwę jasnożółtą do jasnobrązowej.

4.3.4. Sprawdzenie stopnia kwalifikacji polega na sprawdzeniu orzeczenia dopuszczenia partii sadzonek do obrotu.

4.3.5. Sprawdzenie liczby pędów i korzeni — należy wykonać przez dokładne policzenie pędów i korzeni.

4.3.6. Sprawdzenie długości pędu należy wykonać przez zmierzenie linijką centymetrową odległości od nasady szyjki korzeniowej do zakończenia, z dokładnością do 5 cm.

4.3.7. Sprawdzenie grubości pędu należy wykonać przez zmierzenie suwmiarką średnicy pędu około 5 cm powyżej pierwszego korzenia, z dokładnością do 2 mm.

4.3.8. Sprawdzenie długości korzeni należy wykonać przez zmierzenie linijką centymetrową odległości od nasady korzenia do zakończenia, z dokładnością do 0,5 cm.

4.4. Ocena partii. Partię ukorzenionych sadzonek malin należy uznać za zgodną z wymaganiami normy, jeżeli przeprowadzone badania dały wyniki zgodne z wymaganiami 2.1 i 2.2, ale nie wykazują cech dyskwalifikujących wg 2.3.

4.5. Zaświadczenia o wynikach badań. Wyniki badań należy podać w zaświadczeniu zawierającym co najmniej:

- nazwę dostawcy,
- numer i datę specyfikacji,
- decyzję oceniającego lub komisji,
- numer, datę oraz nazwę wystawcy „orzeczenia” dopuszczenia sadzonek do obrotu,
- datę i podpis oceniającego lub komisji.

5. POSTĘPOWANIE Z PARTIĄ UZNANĄ ZA NIEZGODNĄ Z WYMAGANIAMI NORMY

Partia nie odpowiadająca wymaganiom normy wg 2.1 i 2.2 po przesortowaniu może być powtórnie przedstawiona do badań. Wyniki powtórnego badania należy uznać za ostateczne.

KONIEC

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Instytut Sadownictwa, Skierniewice.

2. Istotne zmiany w stosunku do BN-64/9126-09

a) dopuszczono do obrotu sadzonki malin z przyciętymi pędami,

b) wprowadzono warunek konieczności pochodzenia malin z plantacji matecznej prowadzonej bez pędów owocujących.

3. Autor projektu normy — doc. dr Władysław Basak, dr Kazimierz Smolarz, Instytut Sadownictwa.

4. Wydanie 2 — stan aktualny: luty 1987 — bez zmian.